

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książ Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Bóben

PRENUMERATA : W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Carityba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Carityba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm, wysokości przez jeden łam: 1 raz 2\$, 2 razy 3\$, 3 razy 4\$, 4 razy 5\$ i t. d. Ogłoszenia płać się zawsze z góry, inaczej nie umieszcza się. Ogłoszenia można płać znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornał polono bisemanał

Cena numeru 200 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego, Adami i Aleksandra Majewskiego.

ROZŁAM

I ROZPADANIE SIĘ POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ W POLSCE.

(Dokroczenie).

Aby czytelnicy nasi zrozumieli lepiej rozłam Polskiej Partii Socjalistycznej P.P.S. podajemy im niniejszem kilka szeregów z przeszłości polskiego socjalizmu, pióra księdza Juliana Unszięhty, doskonałego znawcy tej sprawy:

«Socjalizm polski przeżywa ciężkie przesilenie wyrażające się w nowym rozłamie w P. P. S. W dawnym przedwojennym socjalizmie ścięrały się ostro dwa prądy: patriotyzm polski, reprezentowany przez P. P. S., dążący do niepodległości Polski i nacjonalizm żydowski, reprezentowany przez Socjalną Demokrację S. D. stojącą twardo na punkcie podziału Polski i »organicznego wcielenia» jej do państw zaborezych. W ruchu rewolucyjnym 1905-6 zwyciężyła Socjalna Demokracja S. D. nieprzebijająca w środkach, dość powiedzieć, iż na jej czele stał niejaki litwak prowokator Jógiczes z wany Tyszką, «maż» Róży Luksemburg, wyrzucony już poprzednio z rosyjskiej socjalnej demokracji jako domniemany prowokator i który wespół z poleją moskiewską organizował krwawe, rzemie lud polskiego dla pokazania siły «socjaldemokracji». Okolicznością ułatwiającą zwycięstwo S. D. (tak zwany socjal-twaństwo) nad P. P. S. («socjal patriotyzm»), był zalew P. P. S. przez żywiót żydowski, który przez ciągnął ją na stronę S. D. tryumfalnie «kopiącej trupa Polski» (tak wtedy nacjonalista żydowscy mieli czołność nazywać ojczyznę naszą).

Wywołało to rozłam w P. P. S., stara gwardja niepodległościowa z Piłsudskim i Wróńskim («szlagony») jak ich nazywały żydki z S. D. czujące małą prawomyślność ich względem Izraela), postanowiła odbudować dawną P. P. S. z dawnym programem i taktyką i przygotowała przysięgę legjonu polskie, zaczątek wojska polskiego, pomimo historyczno semickich wybuchów «socjal-litwaństwa». Wypadki dziejowe przynęły słuszność ideologii P. P. S. albowiem Polska z grobu powstała i zjednoczyła się »organicznie wcielenie» sprawdziło się tylko na żydowstwie, zawsze zresztą przekładającym obce państwa nad polskie.

S. D. zmienia swą szatę, nazywa się »partją komunistyczną Polski» jako część III międzynarodówki idącej do obalenia niepodległości Polski już nie w imię rzekomej jedności ekonomicznej, z dawnymi państwami zaboremi, lecz w imię »interesów proletariatu», reprezentowane oczywiście przez dr o b n e m i e s z c z a ń s t w o żydowskie.

Tymczasem w P. P. S. znów ster dostał się w ręce judaistycznych żywiółów, przechodzących stopniowo z państwowości polskiej, traktowanej jako siłę wroga na grunt między narodówki, która w specyficznych polskich warunkach jest raczej III niż II, i prowadzi w prostej linii do Judeo-sowieji w Polsce. Była to okoliczność znacznie ułatwiająca robotę »partji komunistycznej Polski», mimo zacieklego rozłamu, jaki w niej istnieje od bankructwa »organicznego wcielenia» i dało jej duży sukces na ostatnich wyborach, za co otrzymała urzędowe podziękowania Bucharina na ostatnim zjeździe »Komintern» w Moskwie, wraz z nakazem w razie wojny z Sowiecami wbić nóż w plecy walozącej Polski Judaistycznej Jodlam P. P. S. tak zwana lewica tak samo nie umiała zająć wyraźnego stanowiska wobec tej nowej zdrady żydowskiej jak dawniej »szła lewica» w 1905-6 wobec »kopania trupa Polski». Stara niepodległościowa P. P. S. miałaby więc sprząść nowemu podziałowi Polski pod pozorem triumfu »rewolucyjno-proletariackiej» a w gruncie rzeczy dla zwycięstwa Judeo-Sowieci na gruzach Polskiej zakucia mas pracującego ludu polskiego w straszliwą niewolę żydowską?

Krew polska odezwała się w »szlagonach», stąd nowy rozłam dla zręczenia jarzma wschodniej litwackiej ideologii. Czy jest to jednak możliwe? Walka żywiołu polskiego z żydowskim o posiadanie miast przed jej późniejszą wybuchnie, jako konieczność dziejowa dla Polski, stał wszelki kierunek polityczny polski musi się z tem liczyć, ale też przeciwnie, to żydowstwo już oczuwając, że żydowstwo już mobilizuje przeciwko Polsce rozmaite «mniejszości» i Ligę Narodów i Sowieci, wreszcie sam lud polski. Żydowstwo jest olbrzymią potęgą dzisiaj, to jest jasne dla każdego i Poltu nie jest w stanie wygrać z niem walki, jeśli się nie oprze o Kościół. Dlatego właśnie wszystkie inspirowane przez Żydów stronniczo wadzą do podkopania wpływów Kościoła. Kopanie tego pierwsza P. P. S. rozumiejąca oddawna niebezpieczeństwo żydowskie, powinna zmienić całkowicie swe stanowisko do Kościoła i zastąpić tradycyjnę usacjalistowienie lewicowców respekt dla judaizmu — czcią dla katolicyzmu, dziejowej wiary narodu polskiego.

Andrzej Niemojewski już próbował w tym duchu organizować Myśl Niepodległą w Polsce (t. j. bez żydów) i przebiegł w końcu żydowskiemu — i zbankrutował. Czy P. P. S. — i zbankrutował? Czy oni będą szczęśliwsi? Aby uni

powinna byłyby się organizować: 1) bez żydów, za wyjątkiem takich, którzy gotowi-byli iść na wszelką walkę z żydowstwem w obronie Polski, 2) przeciw drobniomieszcząctwu żydowskiemu, jako obcoemu, a często wrogiemu państwowości polskiej oraz wyszukującemu lud polski. Byłaby to próba socjalizmu antyżydowskiego ku wielkiemu zgorszeniu różnych międzynarodówek.

Próba ta jednak wydaje mi się beznadziejną chyba żeby P. P. S. stanęła pod znakiem Kościoła, wtedy naturalnie ochroniłaby się przed rozkladnym wpływem judaizmu, ale co by się stało z jej »świeckością» i innymi złudzeniami?

Sprawy zaś żydowskiej w Polsce niepodobna inaczej rozwiązać, jak przez wypieranie z niej mas żydowskich, przeszkadzających jej konsolidacji i nawracanie lepszych, cięższych do polskości żywiołów na wiarę katolicką. Wszelkie inne rozwiązania prowadzi w gruncie rzeczy do judaokomunizmu i załady Polski. Z tem się musi P. P. S. liczyć.

Wiadomości.

Z POLSKI.

LEWICOWCY I SEKCIARSTWO POLSKIE.

Polska Katolicka Agencja Prasowa pisze.

— Jest rzeczą znaną, że jak wszystkie sekty, tak i hodurowcy, odeszły się szczerą opieką lewicowców. Nawet socjaliści, mimo swej rzekomej zasady, nie religija jest rzeczą prywatną, udzielają swego pozytywnego poparcia wszystkim sektom, aby tylko przez nie uderzać w Kościół Katolicki.

Niedawno przechwalali się hodurowcy swymi sukcesami w Polsce, wylieczyli parafie przez siebie utworzone i podali liczbę zwolenników, oczywiście mocno przesadzoną. Wartoby bliżej zbadać warunki w jakich te parafie utworzone i przyjęte się czynnikom, które im w tem pomagały.

Wiemy już, jak doszli hodurowcy w Krakowie do nabycia domu, wiemy, że w Sandomierzu donali silnego poparcia lewicowców. Ostatnio dowiedzieliśmy się także z Łomży o akcji hodurowca, pod patronatem tamtejszego pusta socjalistycznego i jego partyjnych, szkolniaków, że sprowadził ich do Łomży, gościł ich w swoim mieszkaniu oddał im tak zwany dom ludowy, oprowadził przez socjalistów do ich zebrań. Ponieważ gościł zasa- bezpłatnych czynności religijnych, »pożyłskali kilkudziesięciu zwolenników z miejscowej grupy socjalistycznej. Następnie wysłał do protektor miejscowy sekciarza duchownego w okolicy na propagandę,

która jednak skończyła się zwycięstwem fiaskiem. Lud bowiem przybrał wobec sekciarza tak stanowczą postawę, że ten odeprowadził się.

Szumna też zasada pasterzenia dała się tylko tak długo podtrzymać jak długo socjaliści-protektorzy miejscowi od siebie pomocy udzielali. Gdy się im to sprzyrzyło i gdy żądanie hodurowców, by zwolennicy sekty płacili na utrzymanie po 12 złotych miesięcznie, zwolennicy tych z parafii hodurowcowej wypędziło, impreza oświatowa rozpadła i sekciarz opuścił Łomżę rozżalony na niedzięność rzekomych zwolenników, a więcej jeszcze na niestałość przyjaciół, którzy go sprowadzili.

EMIGRACJA DO KANADY.

Od dnia 1-go stycznia 1928 do zakończenia okresu imigracji zbiorowej, t. j. do dnia 15-go września roku bieżącego wyjechało z Polski do Kanady ogółem 10831 samotnych robotników rolnych, 618 studentów oraz 585 rodzin. Ponadto wyemigrowało 6906 osób, imiennie wzywanych do zamieszkania w Kanadzie krewnych lud pracodawców.

PO ZAMACZU NA D-RA LUBACZEWSKIEGO.

Praga, 3-go listopada. — Delegaci kilku grup emigracji ukraińskiej w Czechosłowacji wyrazili konsulowi Dr. Lubaczewskiemu wyrazy oburzenia i ubolewania z powodu stosowania aktów teroru, jako środka walki politycznej.

WALKA Z PLAGĄ ZEBRACZTWA W WARSZAWIE. WŁADZA POLICJOJNE PROWADZI KONTROLE »WYNAJĘTYCH» DZIECI.

W związku z podjętą akcją zwalczania zebraństwa w Warszawie, wydział opieki społecznej i szpitalnictwa magistratu zwrócił się do kom. rządzącego z prośbą aby komisariaty Policji Państwowej zatrzymywały na ulicach zebrańców z dziećmi, zabierając ich do komisariatów, sporządzać protokoły i przesyłały te ostatnie wydziałowi w celu sprawdzenia czy zebrańcy są rzeczywiście rodzicami dzieci, gdyż często zdarzają się wypadki wynajmowania przez nich dzieci.

Wydział sprawdza będzie stan materialny i rodzinny zatrzymanych i osoby, które będą zasługiwały na pomoc, uzyskując ją w drodze umieszczenia dzieci w zakładach, co da możliwość rodzicom zarobkowania. W wypadkach zaś stwierdzenia nadużyć, winni odnajmowania dzieci będą pociągani do odpowiedzialności sądowej.

Z Brazylii.

Kurytyba.

Powracającym z Rio gracjom nożnej piłki urzędowo na stacji

BURZA OD WSCHODU

Marij Dunin-Koziejek.

oto tytuł wspaniałej powieści z lat 1917—19, opisującej nam straszliwy pochoł i pożar rewolucji bolszewickiej na Ukrainie rosyjskiej i okropne zniszczenie, jakie pociągnęła za sobą ten wielki przewrót społeczny. Druk tej powieści rozpoczniemy z Nowym Rokiem w »Ludzie». Będzie to powieść zaintrygująca, jak »Ogniem i Mieczem» Henryka Sienkiewicza, gdyż opisuje nam upadek, zniszczenie i pożogę staropolskiej sędziab, dworów i wzorowo uprzemysłow onych majątków polskich na Ukrainie, tej ziemi, której przedkowie nasi tak bohatercko bronili przeciw tatarom, turkom, kozakom i Meksowie. Jest to bolesna utrata i upadek naszych nadejdalej na wschód wysiękłych posterunków kulturalnych, niesięty już »staniech. Praca wiekowego bohaterstwa polskiego poszła na marne i zginęła pod ciemną spłataną przez komunizm i bolszewizm ludności ukraińskiej, idącej na grabież majątków z hasłem: albo moje albo wasze. — Kto chce czytać tę tak zajmującą powieść, niech sobie zaraz zamówi »Luda».

wspaniałe przyjęcie. Dr. Renato Valente powitał ich hućną mową a »panna Kurytyba» wręczyła im piękny bukiet. — Potem w otoczeniu licznej publiki i przy odźwiękach muzyki wyruszył pochoł do domu towarzyskiego, gdzie owacjom nie było końca. Uchwalono na czesę graczy dać galowe przedstawienie w teatrze Palacio — i wręczyć drużynie puhar ofiarowany przez Antonięgo Azevedo Silva.

W Kurytybie nastąpił wielki kryzys mieszkający z powodu wielkiego czynsu właścicieli — dlatego każdy kto może buduje swój własny dom.

Za przeszłą sobotę wręczone uroczystie w kongresie stanowiącym dyplomy nauczycielskie tak zwane normalistkom w liczbie 51 z tych są: 2 z Santa Catharina, 1 z Rio Grande do Sul, reszta z Parany.

Dnia 19-go bieżącego miesiąca otrzyma w auli uniwersyteckiej 6 kandydatów dyplomy doktorские z zakresu medycyny.

Trapiący wyrzutami sumienia oddał się sam w ręce policji Alfred Kliffenuss morderca, który w barze Graciosa na Bacachery zamordował Dominika Bozzo.

Parana.

Z Rio Negro donoszą że 3-go lutego przyszłego roku kolonia niemiecka święci 100 letnią rocznicę przybycia pierwszych emigrantów. Z tego powodu muni-cipium wraz z Mafrą i Campo do Tenente urządziła wielką wystawę rolniczą-przemysłową. »Aby wiecznie ten fakt zamierza Rio Negro postawić pomnik — twórcą zaś jego ma być głośny rzeźbiarz João Turin. Za materiał ma służyć granit riograndziński, a pieniądze na ten cel mają zebrać droga subskrypcji — co już w części zrobiono bo w samej Kurytybie zebrało w dwóch godzinach 14.000\$000.

Dnia 16-go bieżącego miesiąca odbyło się w Paranaqu uroczyste odsłonięcie pomnika Dr. Munhoz da Rocha zasłużonego eks-prezydenta Parany któremu miało wystawiło w dowód zasług i

uznania pracy około dobra tegoż portu

Rio de Janeiro.

O PODRÓŻY P. MINISTRA I POSEŁA GRABOWSKIEGO do stanu Espirito Santo przed dwoma miesiącami przynoszą gazety polskie następującą wzmiankę:

UZNANIE DLA PRACY POLSKIEJ W BRAZYLII.

Rio de Janeiro. — Prezydent stanu Espirito Santo Aguiar w otoczeniu rządu przyjął na audjencji posła Rzeczypospolitej Polskiej Grabowskiego i wydał przy udziale władz stanowych i korpusu konsularnego obiad na jego cześć.

Następnie poseł w towarzystwie delegata towarzystwa kolonizacyjnego p. Koszarowskiego, oraz władz miejscowych objechał najstarsze kolonie polskie, zajmując się plantacją kawy, i wszędzie stwierdził dobrobyt i doskonale stosunki z miejscową ludnością. Podpisanie umowy w sprawie nowej kolonizacji polskiej wywarło wszędzie jaknajlepsze wrażenie.

Na zakończenie poseł wydał przyjęcie na cześć prezydenta i władz stanowych, podczas którego prezydent z najwyższym uznaniem wyraził się o pracy polskich rolników i podkreślił radość rządu i społeczeństwa z powodu projektów nowej polskiej kolonizacji.

São Paulo.

SANTOS. 7-go grudnia. — Dzisiaj przybył do brzegu okręt japoński „La Plata Maru” wprosił z Yokohamy z Japonii i przywiózł 845 emigrantów japońskich do stanu São Paulo; wszyscy oni pojadą włąb stanu do pracy na polach kawy. — Wogóle do 7-go grudnia bieżącego roku tylko do stanu São Paulo przybyło już 85 tysięcy emigrantów japońskich.

ZNANY ZATARG FASZYSTOWSKI w São Paulo już zwolna poszedł w zapomnienie i nastąpiło już pewne uspokojenie do tego stopnia, że z 1-go grudnia wyszedł już znowu włoski dziennik antyfaszystowski hrabiego Frolo pod tytułem „Difesa”; tak samo wychodzi i faszystowski dziennik „Il Piccolo”, dopóki między włochami nie przyjdzie znowu do jakiegoś sporu.

Santa Catharina.

RIO. Donosi gazeta „A Noticia” że definitywnie ustalona została kandydatura dr. Wiktora Kondera obecnego ministra kolei na prezydenta stanu Santa Catharina. Z tego powodu składa obecny prezydent Adolf Konder rządy prezydenta w ręce prezydenta Walmasa Ribeiro aby sam mógł kandydować na kresło senatorskie w miejsce Pereira de Oliveira.

Wreszcie dodaje też gazeta, że to na celu miała obecna rajska wizyta Adolfa Kondera.

Rio Grande do Sul

KOLONIŚCI ŻYDOWSKY z kolonii Quatro Irmaõs zjawili się w delegacji u rządu w Porto Alegre ze skargami, że żydowskie przedsiębiorstwo kolonizacyjne z powyższej miejscowości, przesłaując i nęka ich nadmiernymi opłatami; delegacja groziła nawet opuszczeniem Quatro Irmaõs przez kolonistów i przeniesieniem się do Argentyny, jeżeli rząd nie zapobiegnie nadużyciom tej spółki kolonizacyjnej.

Porto Alegre. 14-go grudnia. — Donoszą z Erechim, że sytuacja jest tam bardzo groźna. Liczna grupa uzbrojonych pod wodzą João Ignacio, składająca się z resztek oddziału z roku 1926 z pod komendy Gaudencio Santos płąduje od kilku dni po kolonjach w okolicy zwanej Vau Feio na pograniczu fazendy Quatro Irmaõs Bandê obliczając na 100 chłopca, jest dobrze uzbrojona, zaopatrzona w amunicję u-

prawa rózby, najmniejszy opór karze śmiercią. Dotąd miało zginąć osmiu, pomiędzy nimi czterech Niemców a także jeden polak. Wszędzie panuje wielki popióch ludzka opuszczają swoje mienie i chronią się pod opiekę policji. Szef policji wysłał na miejsce wypadku oddział policji składający się ze 30 ludzi pod wodzą Otacilio Ramos. Do policji przyłączył się delegat miejscowy i wielu cywilnych. Nastąpiło starcie w okolicy Vau Feio — wśród walki zginęło dwóch żołnierzy — ilu zaś po drugiej stronie stracił nieprzyjacieli niewiadomo. Jednakże wobec przewagi bandyli, cofnęła się policja od tego miejsca i czeka na pomoc która jej ma przyjść z Santa Maria w liczbie 70 pod wodzą majora Pellegrini. Rząd przypuszcza, że będzie trzeba dużo policji aby poskromić tego riograndeńskiego Lampeona.

NA OKRES BOŻEGO NARODZENIA poleca redakcja „Ludu”

Kantyczki staropolskie, wydawnictwo Księży Misjonarzy z Krakowa, cena z przesyłką 6\$300.

Spiewnik kościelny z nutami, obejmujący 500 pieśni kościelnych, z tego 58 kolęd z melodjami. Cena \$8\$500 z przesyłką.

Ze swiata.

Francja.

Paryż 13-go grudnia. — Znowu ożyła myśl budowy tunelu pod cieśniną Gib. alaru. Upoważniona komisja już rozpoczęła studjum pod względem geologicznym. Przypuszczają, że roboty przygotowane potwają rok.

Włochy.

Rzym 13-go grudnia. — Donoszą dzienniki że prezydent Mussolini otrzymał od pewnego faszysty anonimowo obligację w kwocie 150 000 lir aby się spłaciło dla pomniejszenia długu państwa.

Rzym 13-go grudnia. — Pieczęć nadał prezydentowi Peru Lequia najwyższy order Chrystusa.

Anglja.

Londyn 13-go grudnia. — Przyboczni lekarze króla są zaskoczeni ostatnim zaskągnięciem monarchy, w kolach dworskich panuje wielkie zakłopotanie.

Londyn 15-go grudnia. — W ostatniej chwili obiega pogłoska po mieście że stan monarchy jest bardzo groźny niema już nadziei że Jerzy V. przetrzyma kryzys.

Austria.

Wiedeń 12-go grudnia. — W miejsce Miklasa który został wybrany prezydentem republiki, powołano na prezydenta Józby z partji chrześcijańskiej profesora Guertlera.

Szwajcarja

Berno 13-go grudnia. — Na rok 1929-ty został wybrany prezydentem republiki Szwajcarskiej Robert Haab 63 wieku. W roku 1922 sprawował poraz pierwszy urząd prezydenta Szwajcarii.

Rosja.

Korespondent dziennika „Daily Mail” donosi z Warszawy do Londynu, że we wtorek 11 bieżącego miesiąca nastąpiło starcie między czerwonymi wojskami a białorusinami blisko granicy polskiej — w bliskości Olekiew Z jednej i drugiej strony wiele poległo.

PODATEK NA ŚWIĘTYCH.

Władze sowieckie są nieprzejęzione w pomysłach, gdy chodzi o zrobienie na łóżko religijnie usposobionem masom ludowym.

Donoszą świeżo z Moskwy, że rząd sowiecki postanowił opodatkować obrazy świętych, noszone podczas procesji. Na obraz Matki Boskiej Kazan-

skiej nałożono 6 tysięcy rubli (75 tys fr.) podatku. Sumę tę złożyli natychmiast wierni a nawet pozostała taka reszta, że zabezpieczy utrzymanie duchowieństwa przez kilka miesięcy

Łotwa.

Ryga 13-go grudnia. — Skonfiskowano cały materiał, organu komunistycznego „Nowy Stróż”. Redaktorów i personal redakcyjny wypędzono poza granice Łotwy. Policja ujęła wielu agitatorów, zabrała wiele panfletoów podburzającej propagandy kierowanej przez „Comitern” z Moskwy.

Boliwja.

Berlin 11-go grudnia. — Prasa niemiecka śledząc zarząd boliwijsko-paragwajski jest tego zdania, że obydwa narody ulegają kapitalistycznym wpływom jakichś spótek obcych niewiedząc nawet o tem, że w spornym terenie znajduje się nafta. Tegozdania jest dziennik „Allgemeine Zeitung” i mocno wierzy, że w tem jest jakaś ukryta moc w robotnie

La Paz 13-go grudnia. — Rząd boliwijski odpowiadając na notę Kelloga, jako prezydenta konferencji panamerykańskiej oświadczył, że jest gotowy do załatwienia sporu w sposób honorowy.

La Paz 15-go grudnia. — Minister wojny oświadczył, że nastąpiło nowe starcie między wojskami paragwajskimi a oddziałem boliwijskim, który zajął fort Buqueron

La Paz 15-go grudnia. — Dziennik „El Norte” donosi, że wojska boliwijskie, zajęły fort Rojas Silvas po krwawej bitwie i że aeroplany boliwijskie bombardowały pozycje paragwajczyków na brzegu rzeki Pilcomayo.

La Paz 15-go grudnia. — Wielką manifestacją zrobiono przed pałacem prezydenta, zebrało się około 20000 osób; Prezydent Siles przemówił do ludu zalecając spokój i doniósł że zajęto fort Buqueron który strzegły wojska paragwajskie. W końcu dodał: „Zalecam wam jak najlepszy sposób, po prowadź was do zwycięstwa albo na drodze dyplomatycznej albo na polu bitwy”.

Meksyk.

OKRUCIENSTWA POLICJI MEKSYKAŃSKIEJ

Dzienniki nowojorskie donoszą z Medico City, że Leon de Toral, zabójca Obregona, poczynił przed sądem sensacyjne zeznania o kataszach, które zadawano mu w śledztwie policyjnym, zaraz po aresztowaniu. Mężczono go straszenie przez całą noc, chcąc wymusić od niego zeznanie, iż miał współników.

Mimo zapewnień Torala, że zabójstwa Obregona dokonał bez niczyjej namowy i pomocy, powieszono go za nogi, głowę w dół i hustano przez trzy kwadranse

Gdy obstawał dalej przy swoim, powieszono go znów za kołki i wydzignięto mu prawą nogę wzdłuż filunku drzwi, przyzłem przez kwadranse liczone mu zebra potężnymi ciosami pięści.

Gdy wszystkie te męczarnie nie odniosły rezultatu, rozbestwieni birowie Callesa opalali mu twarz i głowę zapalnikami oraz kłóli go po całym ciele szpilkami.

Męczarnie te trwały od 11:30 w nocy do 9 tej rano i dopiero groźba aresztowania żony i poddania jej tym samym męczarniom skłoniły Torala do złożenia „wyczerpującego zeznania”.

TORAL, ZABÓJCA OBREGONA, UNIEWINNIA ZAKONNICZY

San Angelo. — José de Leon Toral, zabójca generała

Obregona, przedtą elekta republiki meksykańskiej, ponownie zaprzeczył we wzorajszych zeznaniach, jakoby Siostra Concepcion, współsądna, brała jakikolwiek udział w zamordowaniu generała.

Odpowiadając na pytania zadane mu przez obrońcę zakonniczy, Toral oświadczył, że złożył wizytę zakonniczy dlatego, ponieważ był na Mszy św. w pobliskim kościele.

„Wobec całego narodu” oświadczył adwokat. „Żadam od ciebie, abys powiedział, czy Siostra Concepcion jest choćby częściowo odpowiedzialną za śmierć Obregona?”

„Nie”, odpowiedział Toral. „Ona jest niewinna”.

Toral oświadczył, że tysiące innych osób w Meksyku mówiło tak samo, jak zakonnica iż byłoby zbawienią rzeczą dla Kościoła, gdyby wróg jego, Obregon, zginął.

Zaprzeczając, jakoby usiłował bronić zakonniczy, Toral umarł: „Jeśli będę stracony, umrę ze spokojem. Już umierałem dziesięć razy przez moje męczeństwo”.

Z PROCESU OSKARŻONEJ ZAKONNICZY.

San Angelo. — „Przyśięgam na moją religię, że nie miałam wspólnego ze śmiercią generała Obregona. Nigdy w życiu nie zlego mi użyłam. Sumienie moje jest czyste”.

Tak mówiła w sądzie Siostra Concepcion Azeveda de la Lata, której grozi 20-letni termin więzienny.

Protestując przeciwko czynionym jej zarzutom i podkreślając, że nie nie wiedziała o intencjach Jose de Leona Torala, ani też nie usiłowała wywrzeć żadnego wpływu na niego, zakonnica oświadczyła, że dobrowolnie — pomimo, że jest niewinna — ofiarowała się bnie na cierpienia za swych brać i siostry — katolików.

„Kocham ból, gdyż ból uświęca mnie”, powiedziała oskarżona. „Nie człowiek procesuje lub sądzi mnie. Wszystko dzieje się z woli Bożej. Wszystko, co się dzieje, zależy od Niego”.

Zakonnica zaznaczyła, że cierpienia narodu meksykańskiego skłoniły Torala do zamordowania Obregona.

Prokurator dowodził że rząd nie przesłał żadnego kościoła i żadnej religii, lecz usiłuje jedynie przeforsować prawa które umożliwiają poszczególnym osobom wyznawanie takiej religii, jaką sumienie im dyktuje.

WYDZIEŁCZONA

czyli losy pewnej hrabianki polskiej

nieśpiących nie zmagać powieść z życia amerykańskiego jest już do ukończenia. Powieść ta stanowiła okazałą księgę o 738 stronicach; pięknie oprawiona i poszta kosztuje tylko 15 milirów. Przy zamówieniu najmniej 6-ściu egzemplarzy dodaje się jeden egzemplarz za darmo. Wysła się tylko po otrzymaniu pieniędzy, które można nadesłać i w sełbach.

Redncy! Chcicie zrobić Waszym znajomym lub przyjaciółm pewną radę i tylko poluarunek lub zapłacić oświecone czytanie — to zakupcie im tę powieść, od której się wprost odwracać nie można. Losy tutejsze hrabianki i jej losów do Polski wrócić wiarę obecnego życia amerykańskiego przedstawia to dzieło amerykanizmu. Zakupcie im to dzieło rychło, bo odbito tylko ograniczoną liczbę egzemplarzy.

„Pozwalcie wszystkim, tylko nie katolikom”, odparła zakonnica.

Argentyna.

Buenos Aires, 13-go grudnia. — Specjalny pociąg przewoźny Hoovera i jego komitewy w Chile do stolicy a 19-go grudnia przyjeżdża go jaknajprędzej. Ludu była nieprzełiczona moc; 1000 policjantów strzegło porządku na stacji a 300 kedy przechodził. Ulice obstawiono wojskiem z bronią nabiałą. — (Przyp. Red. Taką ostrożność zachowano, bo tuż przed przybyciem Hoovera, ujęto anarchistę Scarzo który zamierzał podłożyć bombę na linii kolejowej Pacific Railway blisko Jolcity)

Ogłoszenie.

W dniu św. Szczepana 26-go grudnia b. r. na koleji Krystynie w murecypium Campo Largo odbędzie się pogrzebie nowego kościoła pod wezwaniem św. Jana Chrzeciela.

Po nabożeństwie odbędzie się lekcja na rzecz tegoż Kościoła. Do więcej udziału w powyższej uroczystości zapraszam wszystkich tak z pobliza jak z daleka

Komitet kościelny i budowlany

Telegramy z Polski.

Warszawa, 15-go grudnia. Sejm zatwierdził układ przyjazni i handlu zawarty między Polską a Persją. Tak po dwuwiekowej przerwie znowu na nowo zostały nawiązane stosunki między obydwoimi krajami.

Paryż, 15-go grudnia. — Polska chce sprowadzić zwłoki sławnego kompozytora Fryderyka Chopina do swego panteonu narodowego do Warszawy. Tymczasem Francja obstając przytem, że przyjął obywatelstwo francuskie opiera się, lecz Polka dowodzi, że sławny muzyk urodził się w Polsce i że zawsze uznawać się za syna tegoż kraju

RODACY W RIO NEGRO I MAFRA! Tak cenne dzieło: „Polonia na Literatura Brasileira” możecie nabyć u Afonso Gama Junior — Rua 15 de Março N 4

TEATR POLSKI

Z. A. S.

pod kierownictwem artystycznym T. Morozowicza
Dnia 25 Grudnia w dzień BOŻEGO NARODZENIA, wystawioną będzie znakowita sztuka pod tytułem:

„Towarzysz Pancerny”

Komedja w 3 aktach z XVII wieku, M. Wołoszewski.
Wspaniała wystawa! Staropolski humor! Nowe stylowe kostiumy!
Po przedstawieniu **WIELKI BAL ŚWIĄTECZNY!**

Scenogól w ulotkach!
Początek przedstawienia punktualnie o godzinie 8,30 wieczór. — Ceny miejsc zwykłe.

UWAGA: Zawiadamiamy Szanownych naszych Klientów i odbiorców. Ześmy przenieśli nasz skład

Sociedade Importadora Limitada

z Avenida Luiz Xavier N 28 na

Rua São Francisco Nr. 60.

(gdzie się mieściła firma Theophile Vidal). Jest to punkt świetny na skład narzędzi religijnych. Kolonisci mogą zjechać wozem obok naszego składu lub postawić go na Praça Eneas obok kościoła da Ordem. Nie zapominać! **SKEAD POLSKI**

Sociedade Importadora Limitada

znajduje się przy ulicy RUA SÃO FRANCISCO N 60 w Kurtrylbye Posładamy wielki wybór różnych PEUGO, NARZĘDZI KUCHENNYCH, ROLNICZYCH i t. d.

SWÓJ DO SWEGO PO SWOJE!

